

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša:

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GOSINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilačni račun št. 841.652.

TELEFON šte. 1167.

Izbaja vsaki dan
Tudi ob nedeljah in praznikih od 5. uri, ob poročilih od 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 zvrš (6 stotink) — mnogih tabakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Trieste, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Vse oglašje se računa po vrstah (široke 73 mm, visoke 10 mm); za trgovinske in obrtne oglašje po 20 stot.; za politične, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov po 50 stot. Za oglašje v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglašji po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglašje sprejema inšeriatni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Tržaške državne šole in mi.

V naslednjem hočemo malo natančneje ogledati šolske razmere na Tržaškem.

Naše mesto z okolico tvori, kar je obče znano, deželno zase; ima torej lastno deželno upravo in moralo bi imeti tudi lastno šolstvo, katero bi baziralo — analogno kakor v drugih provincijah države — razum na državni tudi na posebnih deželnih šolskih zakonih. Deželni šolski zakoni določajo razvoj ljudskih in meščanskih šol (poleg osnovnih določil državnih zakonov). Tacega deželnega šolskega zakona pa Trst z okolico nima. Da! Dežela Trst nima deželnega šolskega zakona, da-si imajo druge avstrijske dežele svoje šolske zakone že več nego 35 let! Če vprašamo, kaj se tak zakon doslej za Trst ni sestavil, sklenil in sankcioniral, imamo za odgovor dva vzroka. Avtonomni zastop tržaški noče skleniti zakona, ki bi zadoščal normalnim določbam državnih šolskih zakonov avstrijskih; to je eden vzrok. Drugi je pa ta: avstrijski vladi se nič ne mudi za ta zakon, ker brez deželnega šolskega zakona za Trst in okolico ložje izvršuje program germanizacije Trsta in Primorja. Naglašamo pa kaj tu, da niti v Trstu niti drugod na Primorskem ni nemški jezik deželni jezik; to je treba dobro poudariti za poznejša naša razvijanja.

Predno si podrobno ogledamo tržaško šolstvo, podajamo pregled vseh nemških državnih učnih zavodov na Primorskem.

A) Na Goriškem. 1) C. kr. višji gimnazij v Gorici z jednoletnim pripravljalnim tečajem za one slovenske dečke, ki želijo vstopiti v nemški gimnazij. 2) C. kr. višja realka v Gorici z jednoletnim pripravljalnim tečajem za one laške dečke, ki želijo vstopiti v nemško realko. 3) C. kr. žensko učiteljsko v Gorici. Zavod je sicer razdeljen v laško-nemški in slovensko-nemški del, a to je le polovičarstvo. Zavod ima tendencijo, širiti nemstvo; izobrazba učiteljic je le sekundarni namen. Za dokaz tej trditvi opozarjamo le na to, da ima zavod — v deželi, kjer je nemščina tuj jezik — za notranji in zunanji uradni jezik nemščino. Na uradnih konferencah učiteljskega zbora se govori le nemški in tiskovine izpričeval gojenk so dvojezične: nemško-laške in nemško-slovenske in se tudi dvojezično izpolnjujejo. In to v deželi, kjer je nemščina tuj jezik! — S tem učiteljskim, ki ima za več predmetov nemščino kakor učni jezik in izobrazba gojenke za nemške, laške, slovenske in hrvatske šole (ta mnogojezičnost le škoduje seveda temeljiti pedagoško-didaktični izobrazbi) je združena cela vrsta vadniških razredov, ki imajo izključno tendencijo germaniziranja. Takih vadniških razredov, ki imajo v drugih deželah namen, da kažejo učiteljskemu uzorno delovanje v uzorni ljudski šoli, je v Gorici šestnajst in sicer: četrto nemško-laških, ki pripravljajo laške dečke za vstop v nemške srednje šole, četrto nemško-slovenskih, ki pripravljajo slovenske dečke za vstop v nemške srednje šole, šest nemških dekliških razredov, kjer se deklice goriških Nemcev (ki jih pa ni niti za jeden razred) izobrazujejo na državne stroške. Poleg tega se pa deklice Slovencev in Lahov raznoročujejo v teh razredih, kajti nemščina — v deželi tuj jezik — je učni jezik, laščina in slovensčina sta pa neobvezna predmeta. Potem sta še dva razreda mešane ljudske šole (t. j. za dečke in deklice), ki jo je pred par leti država prevzela iz uprave „Schulvereina“ v lastno upravo in to z dovoljenjem deželnega šolskega sveta goriško-gradiščanskega, kjer sedé tudi slovenski politiki.

B) V Istri. 1) C. kr. višji gimnazij v Puli z jednoletnim pripravljalnim tečajem za one hrvatske in laške dečke, ki želijo vstopiti v nemški gimnazij. 2) C. kr. nižja realka (v upravi vojne mornarice). 3) C. kr. deška ljudska šola (10 razredov). 4) C. in kr. dekliška ljudska in meščanska šola vojne mornarice. 5) C. in kr. deška ljudska šola

vojne mornarice. 6) C. kr. učiteljske v Kopru, ki je ravno tako urejeno kakor goriško, le vadnice nima tako mnogoštevilne, germanizacija je pa tudi tu prva stvar.

C) V Trstu. 1) C. kr. višji gimnazij z jednoletnim pripravljalnim razredom za slovenske dečke na Proseku in dvorazrednim tudi slovenskim dečkom namenjenim v ulici Chiozza v Trstu. 2) C. kr. višja realka. 3) C. kr. deška ljudska šola na Piazza Lipsia. 4) C. kr. dekliška ljudska in 5) c. kr. meščanska šola na Piazza Lipsia. 6) C. kr. deška in dekliška ljudska šola v via Fontana.

Pred sabo imamo uradna letna poročila (Jahresberichte) tržaških državnih nemških učnih zavodov za šolsko leto 1905/6. Iz teh poročil posnemamo prav zanimive pojave avstrijske šolske politike. Pod pretvezo, da skrbi otrokom tržaških državnih uradnikov za vzgojo v nemških šolah, vzdržuje država v Trstu 41 razredov nemške ljudske šole in 11 razredov nemške meščanske šole. V teh 52 razredih elementarne šole je 2687 otrok in sicer: 771 Nemcev, 1222 Lahov in 648 Slovencev. Torej zaradi 771 „nemških“ t. j. 28% otrok je učni jezik za vso šolo nemški! V resnici sicer niti 771 nemških otrok ni, kajti marsikak oče vpisuje svojega otroka za Nemca, ker se hoče s tem prikupiti učiteljem in voditeljem teh šol. Posebno med našim uradništvom je mnogo takih nezavednežev. Pa s kako pravico vzdržuje država v Trstu za „uradništvo“ posebne šole? Kdo in kaj pa so ti uradniki? So-li sami Nemci? In če bi bili: je-li država primorana vzdrževati tem svojim uslužbenecem šole, elementarne šole? Ne! To je ravno oni moment, ki se v Trstu premalo naglašja. Za potrebne ljudske in meščanske šole v katere se mora vsprejeti vsak za šolo godni otrok, mora glasom državnega šolskega zakona skrbeti občina, okraj ali dežela, sploh: avtonomna deželna oblast! Če so torej v Trstu nemške šole res potrebne, t. j., če je res v Trstu dovolj otrok nemškega materinega jezika, potem naj država prisili tržaško občino, da otvori za vsakih 80 nemških otrok po jeden razred nemške ljudske šole v avtonomni občinski upravi. Kajti tudi državni uradniki plačujejo občinske doklade kakor drugi državljani, torej mora tudi njih otrokom občina oskrbeti potrebnih šol. Nadalje pa tudi v Avstriji ni zakona, ki bi ukazoval in dovoljeval, da se za posebno kasto — tu uradništvo — vzdržujejo posebne šole! Šola je vendar za berača in kneza jednaka! In dalje: so-li vsi uradniki Nemci? Če bi država postopala pravično, bi sploh v Trstu ne bilo nemških uradnikov. Uradniki so vendar povsodi cvet naroda, sinovi svojega rodu! Le v Trstu — kakor tudi drugod med nemškim naseljenjem v Avstriji — so baje sinovi avtohtonega naseljenja manje sposobni za uradniške službe nego priseljeni Nemci. Pa to so le pretveze, to so argumenti za one, ki so kmalu zadovoljni. Kakor vzdržuje v Trstu civilna državna oblast toliko šol nezakonito, ravno tako vzdržuje v Puli c. in kr. vojni erar celo vrsto nemških šol. Kakor je vlada prisilila pred par desetletji ljubljansko občino k ustanovitvi nemških ljudskih šol za baje v Ljubljani naseljene Nemce, ravno tako bi lahko prisilila tržaško in pulsko občino k ustanovitvi potrebnih nemških šol. A število teh, zakonito zajamčenih šol bi bilo tako omejeno, da bi nikakor ne povspeševalo germanizacije nemških narodov na Primorskem. Zato pa raje država prinaša ogromne žrtve leto za leto za vzdrževanje ljudskih in meščanskih šol v Trstu in sploh Primorju ter olajšuje tržaški, pulski in goriški občini šolske stroške, le da more te svoje šole urejevati tako, da služijo njenim namenom t. j. germanizaciji! Za notranji pedagoško-didaktični ustroj svojih zavodov se ne briga, oziroma prepušča to takim možem, ki vidijo smoter šole le v nemstvu, najsi bodo že to res Nemci, ali pa Nemci v službi vladnega sistema. Zato se nam ni čuditi, da nahajamo nameščene kakor učitelje in vodi-

telje na teh primorskih državnih šolah brez izjeme le Nemce in sicer Nemce iz daljnjih krajev katerim je vse tuje tu ob Adriji. Ti ljudje prihajajo sem polni arogance in sovraštva do narodov, med katerimi so poklicani delovati ter vzgojevati mladino istih. Zato se nam tudi ni čuditi, da imamo na srednjih šolah v Trstu tako malo dijaštva. Le pogledjmo statistiko! Na tržaške srednje šole prihajajo dečki: 1. iz obeh državnih ljudskih šol na Piazza Lipsia in via Fontana, kjer je letos (glasom Jahresberichts) v IV. razredu 66 Slovencev, skupaj torej 113 dečkov za vstop v srednjo šolo; 2. iz obeh pripravnih v via Chiozza in na Proseku, ki dajata na leto gotovo 50 dečkov za vstop v srednjo šolo. Skupaj je torej na leto v Trstu 163 slovenskih dečkov zrelih za vstop v srednjo šolo.

V letošnjih letnih poročilih tržaških nemških srednjih šol pa nahajamo: a) na gimnaziji 34, b) na realki 18 učencev slovenske narodnosti v prvih razredih (6 paralelk), torej skupaj 54. Torej niti tretjina onega števila, ki se prijavlja za vstop v srednje šole, se ne vsprejema! Pri tem smo se pa ozirali le na Trst; izpustili smo pa daljno okolico, katera tudi pošilja dečke na tržaške srednje šole. Saj je celo 20 na Kranjskem rojenih na tržaški gimnaziji! Ta dvajsetorica je po večini gotovo všteta med onimi 54 Slovenci. Ta števila kažejo jasno, kako se slovenska mladina ovira v višji izobrazbi. Kaj je z onimi dečki, ki jih ne vsprejemajo na nemške ljudske šole, ki se torej nikakor ne morejo pripraviti za srednje-šolski študij na tržaških državnih srednjih šolah — o tem niti ne govorimo. Da bi pa kak slovenski deček, ki je le v svojem materinem jeziku izobražen v obsegu ljudske šole, mogel vstopiti na tržaško gimnazijo, o tem se sploh v Trstu nikomur ne sanja. In vendar je to normalna zahteva zdrave pedagogike! Pa za nas Slovence ne velja pedagogika. Mi moramo svojo mladino, v najnežnejši dobi oropati one poezije, ki jo živa mladina svobodnih narodov v zakladu materinščine, ako hočemo, da ne ostanejo naši sinovi na najnižji stopnji prosvete. Kričeč primer krivične šolske uredbe je n. pr. to: letos je bilo na c. kr. tržaški gimnaziji 142 Slovencev in 139 Nemcev, a učni jezik je nemščina, slovensčina pa le za vsako leto posebej obligatna. Če se torej slovenski dijak, izpostavljen pritisku nemško-nacionalnih profesorjev, hoče tem svojim učiteljem posebno prikupiti, se ne vpiše v slovenski jezik ter je tako na potu raznoročevanja za stopinjo dalje. To pa vse pod patronanco avstrijske vlade.

XXI. skupščina družbe sv. Cirila in Metodija v Logatcu.

K večeršnjemu poročilu o veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metodija v Logatcu nam je dodati še nastopno:

Ob 9. uri in pol je bila v župni cerkvi Gor. Logatca sv. maša, na kateri so peli logaški pevci.

Zborovanje se je vršilo na vrtu hotela „Kramar“ v Dol. Logatcu ob 11. uri in je bilo dobro obiskovano. Izlasti je bilo navzočih mnogo naprednih in narodno-radikalnih dijakov. Koroške Slovence sta zastopala urednik „Mira“ g. Ekar in g. župnik Treiber. Zborovanje je otvoril g. prvemestnik Zupan, ki je predstavil okrajnega glavarja g. Krementska, ki se je osebno udeležil zborovanja. Naznanil je, da mu je gđ. Mici Puppisova izročila 200 K za družbo, učitelj g. Levičnik iz Železnikov pa 52 K. Pozdravil je vse navzoče in dal besedo g. Bradaški, ki je poročal o delovanju društva, ker je glavni tajnik g. Žlogar odstopil.

Poročilo obsega društveno delovanje od lanske do letošnje skupščine. Lani je preteklo 20 let, odkar so se začele ustanovljati podružnice, letos je pa 20-letnica obstoja vodstva. Iz vodstva so tekotom leta izstopili g. župan Hribar, odvetnik dr. Ivan Hribar kakor blagajnik in tajnik kanonik Žlogar. Z novim letom je prevzel blagajniške posle notar g.

Hudovernik. Med umrlimi se je spominjati ljubljanskega župnika Martina Malenška kakor nadzornika društva, vnetega pospeševalca njenega ter predsednika obeh šentpeterskih podružnic. Odbor je imel 11 sej, pisarna je rešila 1050 spisov. V minoletem letu je bila ustanovljena ženska podružnica v Žalcu. Prirastlo je 13 pokroviteljev.

Družba ima sedaj 152 podružnic, od katerih jih ne deluje 64; te bodo izkazane v koledarju za leto 1907. Da ne delujejo, so krivi njih voditelji, ki pošiljajo prispevke vodstvu več mesecev pozneje, nego se konča blagajniško leto, ki se začneja in neha s solničnim. Velika hiba pri družbi je, da vodstvo še danes ne veštevila ustanovnikov, letnikov in podpornikov; tega so krive podružnice, ker pošiljajo pomankljiva poročila. Podružnice so prve opore v družbi; njihov namen ni le, da zbirajo ude in pobirajo denar, ampak pred vsem, da prirejajo zabave in poučne večere.

Vsak člen naj bi zahteval povsod blago, ki se prodaja v društveno korist.

Prispevki podružnic so se v zadnjih dveh letih pomnožili za 8000 K, torej za tretjino. Skupni faktični dohodki po odšteti posojilih znašajo 13.000 K.

Družba je imela v minoletem letu 17 ljudsko-šolskih razredov in 11 otroških vrtcev. Vseh otrok je bilo koncem leta 1886; če bi bilo dovolj sredstev, bi n. pr. na tržaški deški in dekliški šoli napolnili še 6 razredov ter bi otvorili otroške vrtce v Studencih pri Mariboru, Gradcu, Borovljah in Železni kaplji, kjer so najbolj potrebni.

Družbi so pripadale minolo leto slovenske paralelke dekliške ljudske šole v Mariboru, dosedanja 2 razreda se letos razširita na tri.

Pri družbi se je ustanovil penzijski sklad, ker je primanjkovalo svetnih učnih moči. S tem se pridobije dobre učne moči. G. govornik se je konečno obrnil do vseh dosedanjih podpornikov, naj bi ostali družbi zvesti in jo po možnosti podpirali kakor doslej. V znak spomina na vse umrle člene so se na poziv prvomestnikov vzdignili zborovalci s sedežev. (Zvršetak pride).

Carinski spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Budimpeštanski mesarji proti carinskim vojni.

Budimpeštanski mesarji so imeli v torek izredno sejo radi zatvorjenja meje proti Srbiji in radi poskočivših cen mesa. Vsprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva od mestnega župana, naj stori na vladi potrebne korake, da bi se meja zopet odprla in olajšal uvoz živine iz Srbije.

Gibanje med nižjim češkim svečenstvom.

Iz Brna poročajo od 31. t. m.: Češko svečenstvo Moravske in Šlezke je imelo danes tukaj dva shoda. Enega teh shodov so se vdeležili, razum svečenikov, tudi lajki, skupno 150 oseb. Shod je sklenil resolucijo, v kateri se odbijajo napadi na cerkev, se protestuje proti paroli „Proč od Rima“ in se zahteva več časa primernih reform, med drugim, da voli škofo duhovščina in da se cerkevno premoženje uporablja v kulturne in človekoljubne svrhe. Duhovniki hočejo, da se jih smatra kakor pomočnike škofa, ne pa kakor njegove služabnike. Lajikom naj se da neki vpliv v cerkvenih stvarih. Nadalje je shod zahteval, da se na službi božji v deželah češke krone uvede češki jezik in da se ustanovi Ciril-Methodijeva akademija. Nadalje so zborovalci protestirali proti nasilnemu postopanju madjarskih škofov. Proti temu naj nastopi tudi pri nuncijatu in pri sv. Stolici episkopat. Nadalje se pozivlja episkopat, naj deluje na to, da se na Dunaju in Litomericah uvede češka služba božja. Potem so zborovalci zahtevali, da se časa primerno iz-

vrše tudi spremembe glede celibata in disciplinarnega reda. Konečno je bila izražena želja po organizaciji svečenstva in njega pravice do sodelovanja v političnem življenju in v takih strankah, ki niso sovražne cerkvi.

Nastop nove hrvatske vlade.

Novi kurs v Hrvatski.

Dne 1. t. m. so se predstavili oddelnemu predstojniku dru. Nikoliću uradniki oddelka za notranje stvari in predsedstva hrvatske vlade. Na pozdravni govor svetnika dra. Jakšića je odgovoril novi oddelni predstojnik: „Zvesto udan kralju in domovini, poln ljubezni do ljudstva brez razlike, in vodjen od poštene volje, prevzemam pod težavnimi okolnostmi mesto, spojeno z veliko odgovornostjo, da po svojih najboljših močeh služim kralju in domovini. Jaz stojim na podlagi temeljnega zakona, v katerem je določeno naše državno-pravno razmerje in ki nam jamči narodno in politično življenje, v državni skupnosti s kraljevstvom Ogrskim. Zakon mora biti jedini vir, opora in izhodišče in poznavanje svoje dolžnosti trdna podlaga našemu delovanju. Delujoči na ta način, bomo najbolje zadovoljili koristim najvišje službe. Nikdar ne smemo puščati izpred oči, da živimo v konstitucionalni državi, kjer je eksekutiva — če tudi je nje delovanje samostojno in odtegneno vplivanju — vendar odgovorna legislativi (saboru), s katero mora parlamentarna vlada delovati dogovorno in v sporazumljenju.

Ban je povdarjal, da želi vladati ustavno in parlamentarno. Upravni uradniki, zavedajoči se svoje odgovornosti duhu časa primerno, bodo najvestneje podpirali prizadevanja njegove ekscelence. Če bo na oblastih vladal takov duh, da bo ljudstvo videlo, kako se mu priklanja nasproti s svetom, naklonjenostjo, objektivnostjo in brzim poslovanjem, potem bo imelo zaupanje do vlade in njenih organov. Stvar vlade in sabora bo pa, da nam ustvarita še primanjkuje pogoje svobodnega in modernega ustavnega življenja, ali da že obstoječe zakone spopolnita.

Hrvatski listi pozdravljajo z zadoščenjem ta program nove vlade, ker je brezdvomno podan v sporazumljenju z banom in pa radi temeljnega načela, ki je povdarjen v njem. To načelo kaže vso razliko med prejšnjim policijskim režimom, ko je en sam nasilnik gospodaril z eksekutivo in legislativo. Lepih naukov je izpregovoril novi predstojnik na adresu uradnikov. To, kar je dr. Nikolić označil kakor dolžnost uradnikov, je tudi neizogibno potrebno, conditio sine qua non, ako se hoče govoriti o blagostni moderni upravi. Kajti tudi najlepši zakoni ne koristijo nič, ako ni organov, ki jih v pravem duhu in vestno izvršujejo. Vlada in parlament ne jamčita še dobre uprave. Ta je zagotovljena še le tedaj, ako so na razpolago dobri, vestni in svoji nalogi dorasli uradniki.

Nova vlada obeta, da hoče ustvariti vse te potrebne pogoje. Zato smemo gojiti nado, da nastopa res nova doba za izmučeni hrvatski narod.

Dogodki na Ruskem.

Tudi včerajšnje vesti o vojaških uporih v vojnih pristaniščih ruskih so vsa v navskrižju med seboj. Dočim pripisujejo nekatere vesti tem uporom velikansko važnost in slikajo položaj v najhujših barvah, so pa druge vesti nasprotnega mnenja in ne pripisujejo tem puntom nikake posebne važnosti. Je pa tudi vesti, ki trde, da bi bil ta punt mogel imeti nedoglednih posledic in da bi bil mogel postati usoden, ali ponesrečil da se je, ker ni bilo potrebnega soglasja med voditelji.

Ob tej konfuziji v poročilih si je težko vstvariti kako pozitivno mnenje o postanku, dimenzijah in pomembnosti teh dogodkov. Jedno pa se menda vendar more smatrati kakor gotovo, da poskus — če je obstojal — za splošno vojaško ustajo ni vspel in da so — za sedaj vsaj — doživeli desiluzijo vsi oni, ki so se nadejali videti Rusijo v plamenu na vseh koncih in krajih.

Viborski manifest.

Minister notranjih stvari je izdal odredbo, da morajo vsi lastniki tiskarn v vsej Rusiji izdati izjavo, da ne natisnejo viborskega manifesta bivših členov dume.

Car se umakne v Carskoje Selo.

Berolinskemu „Lokal-Anzeigerju“ poročajo iz Petrograda, da se hoče car z vso svojo rodbino umakniti v vojaški tabor v Carskem selu.

Trepov v nemilosti.

Petrogradski listi poročajo, da je general Trepov izgubil pri carju ves upliv. Sedaj sta v carjevi milosti njegova adjutanta grof Orlov in knez Trubeckoj.

General Margrafski umorjen.

Iz Varšave poročajo, da je bil pomočnik generalnega guvernerja, general Margrafski, umorjen v bližini mesta.

Drobne politične vesti.

Aretovanja radi protigrških demonstracij. Kakor poročajo iz Sofije, je bilo v Plovdivu aretovanih 120 oseb radi protigrških demonstracij, ki so se vršile minolo nedeljo.

Cesar Viljem pojde v Milan. Iz Milana poročajo, da je bilo ravnateljstvo razstave obveščeno, da pride cesar Viljem meseca septembra na razstavo. Cesarja bo spremljal državni kancelar Bülow, ki se sestanje v Milanu z ministerskim predsednikom Giolitti-jem in z ministrom za zunanje stvari Tittoni-jem.

Domače vesti.

Seja mestnega sveta. Pričenši o poludne se je včeraj vršila napovedana javna seja mestnega sveta. Predsedoval je II. podpredsednik dr. Venezian. Dr. Venezian je najprej prijavil mestnemu svetu, da je došlo predsedništvu pismo, s katerim svetovalec Ruggero Beriam polaga mandat, in sicer vsled dejstva, da se je v zadnji seji mestnega sveta predlagalo odklonitev njegovega načrta za portal ob vhodu v predor pod Montuzzo v ulici Silvio Pellico, in ker je ta predlog tudi dobil nekoliko glasov. Na predlog svetovalca Doria je mestni svet sklenil, naj predsednik mestnega sveta skuša pregovoriti svet. Berlama, naj prekliče svojo demisijsko.

Na vprašanje svetovalca Weila, glede slučajev legarja, ki so se pripetili v Kjadinu, je predsednik povedal, da se hiti z gradnjo vodovoda v Kjadin, kjer bo v par dneh postavljen izvor brojnice. Za tem je mestni svet z veliko večino glasov vsprejel predlog, da se da trgovskemu muzeju za leto 1907 svoto 5000 kron, a delegatom občine v kuratorij muzeja so bili soglasno izvoljeni svetovalci Arch, Doria, Samaia in Vianello. V odsek za preskrbovanje vode je bil — mesto odstopivšega dra. Spadonija — soglasno izvoljen svet. Depiera.

V tajni seji, ki je sledila javni, se je mestni svet bavil z raznimi premeščenji in imenovanji učiteljev in učiteljic. Tako je bila učiteljica gospica Ivanka Sabadin premeščena na ljudsko šolo na Vrdele; podučiteljica gospica Valerija Košir je bila imenovana efektivnim učiteljicam II. kategorije na ljudski šoli na Vrdele, istotako je bila imenovana efektivnim učiteljicam II. kategorije podučiteljica Irma Noth, in sicer za šolo v Barkovljah. Podučiteljicam sta pa bili imenovani gospici Amalija Martelanc in Ana Švagelj, in sicer prva za šolo na Proseku-Kontovelju, a druga za šolo v Bazovici.

Nova železnica in nje posledice ob progi Trst-Hrpeleje.

Pišejo nam: Ni čuda, da se na novi železniški progi kar tare ljudstva (in to posebno ob praznikih) ki si išče svežega zraku. Tak naval ljudstva je bil tudi pred 20 leti na divni progi Hrpeleje-Kozina, katera je delala mnogo z izletniki do otvoritve nove železnice. Sedaj pa z otvoritvijo nove železniške proge, kaže, da vasi, v katere so prihajali izletniki z vlakom ki vozi na Hrpeleje-Kozino, izumro popolnoma.

Tako nisi n. pr., od kar se je otvorila nova železnica videl žive tržaške duše v praznikih tem manje pa v tednu, v vaseh Ricmanje, Boršt, Boljunec itd. in to v vaseh, katere so pred otvoritvijo nove železnice precej delale.

No, ali bode tudi 12. avgusta tako? Gotovo ne! Ta dan priredi bralno pevsko društvo „Prešeren“ v Boljuncu koncertno veselico z godbo, petjem, srečkanjem, šaljivo pošto in plesom. Sodelovala bodo tudi druga bratska društva, katerih imena in vsopred objavimo pravočasno.

Narodna žaljenja na novi železnici. V vlaku ob 6. uri 15 m. se je v enem vagonu III. razreda vozilo vse polno slovenskih ljudi. V ta vagon je prišel tudi neki uradnik z dvema rozetama, ki se baje piše za Peltschani-ja. Po vsej sili je hotel sesti na neki prostor, ki je bil že zaseden, češ: da je po poprej že tam sedel. Kapriciral se je, da-si je bil drug prostor na razpolago. Ljudje pa se mu niso hoteli umakniti še najbolj

zato, ker je zahteval tako surovo. Prepiral se je silno in je šel klicat enega viših sprevodnikov. Ali tudi ta mu je izjavil, da ne more ničesar storiti. Na to pa je mož z dvema rozetama zakričal: „Vado čamar guardie, ščavi stupidi!“

To žaljenje je silno razgrela navzoče, ki je kričalo za njim: „Ti si neumen, ne mi, mi nismotako surovi kakor si ti!“

Sreča je bila za moža, da ga ni bilo več nazaj. Imenovani mož z dvema rozetama ne dela časti svojemu stanu! Našim ljudem pa priporočamo, da naj vsikdar in povsodi najenergičneje reagirajo proti vsakemu žaljenju: tem odločneje, čim je bolj žaljivec — cesarsko-kraljevski! Najbolj neizprosni v tem pogledu moramo biti proti javnim organom!

Iz Tolmina. Dne 31. julija počastil je Tolmin se svojim obiskom jeden najslavnejših naših pesnikov, g. Simon Gregorčič. Prišel je s Kranjskega za par uric v svoje domače kraje obiskat še stare znance in prijatelje. Gospod Andrej Vrtovec je pozdravil vekovitega našega pesnika v imenu „Narodne Čitalnice“. Kmalu se je zbralo okolo njega mnogo častilcev. Zvečer so pa tolminski pevci in pevkinje priredili serenado z bakljado.

V hotelu O. Gaberščka se je krasno pelo na dvorišču (in kasneje v velikem salonu) pesniku na čast. Župan g. Gaberšček je pozdravil pesnika v vznešenih besedah ter mu napil v imenu Tolmina in vseh navzočih (bilo nas je polna dvorana) ter konečno vskliknil: Skalovje Krna mine prej nego pesnikovo ime.

Naš pesnik je bil vidno ginjen. Zahvalivši se je odšel počivat h g. kanoniku Krageljnu spremljan od kapelana Lebana in drugih prijateljev. Župan Gaberšček je dal pevcem 2 sodečka piva brezplačno in Oskar Pregelj je nabral k stroškom velike slavnosti 30 K. Hvala obema!

Zdravniško politično društvo. Na zadnjem občnem zboru ital. političnega društva za Istro je bilo izvoljenih kar šest zdravnikov. To bi bilo znamenje, da se italijanski zdravniki prav pridno bavijo s — politiko! Neki šaljivec pa je menil, da mora biti italijansko politično društvo za Istro jako bolno, ko potrebuje toliko zdravnikov. Ali uredništvo „Naše Sloge“ je še bolj šaljivo ko opazja, da je med člani odbora tudi en lekarničar in da jim torej sedaj ne manjka več nič drugega, nego večje — babice!

Na Vintgar in Bled hoče prirediti izlet tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ dne 19. t. m. s posebnim vlakom, ako se oglasi zadostno število oseb pravočasno. Ker bo vožnja tja in nazaj znižana in sicer na polovico, nudi se vsakemu prilika z majhnimi stroški ogledati si vso novo železniško progo in najromantnejše kraje Gorenjske.

Natančnejše oznanilo, oziroma vsopred pride v prihodnjih št. „Edinosti“.

Tajinstvena napitnica. Pod tem naslovom čitamo v „Naši Slogi“:

V italijanskih listih čitamo, da je na banketu, ki so ga imeli tukajšnji (v Puli) častniki povodom proslave štiridesetletnice bitke pri Visu, podadmiral Ripper izustil jedno jedino napitnico, s katero je nazdravil italijanski vojni mornarici. Konec te napitnice se je glasil baje: „Pozivljam gospodo da dvigne čaše v provspreh kraljevske italijanske vojne mornarice.“

Na to je godba zasvirala italijansko kraljevsko himno. Da povemo po pravici: mi priprosti ljudje ne umejemo te napitnice — nam se zdi jako tajinstvena.

Slavnosti v Tolminu se vdeleži pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice korporativno.

C. in kr. eskadra pripluje, kakor se govori, v naše pristanišče danes ob 11. uri predpoldne.

Nesreča na Bohinjski železnici. Včeraj v jutro sta na progi med postajama Ribemberk in Prvačina padla z vlaka dva sprevodnika: Peternel in Marchet. Peternel je bil takoj mrtev, a Marcheta so z brzovlakom odpeljali v Gorico v bolnišnico. Revez je jako težko ranjen na glavi, levo nogo in desno roko ima zlomljeno, a desno nogo, ki mu je bila popolnoma zmečkana, so mu morali takoj odrezati. Oba sprevodnika sta pripadala tržaškemu osolstvu.

Peternel je zapustil vdovo se štirimi otroci. Dosedaj nismo mogli še izvedeti o vzroku te grozne nesreče.

Umrljivost v Trstu. Od 22. do 28. julija je umrlo v Trstu 108 oseb, 57 moških in

51 ženskih nasproti 111 v istem tednu minolega leta. Od teh je bilo 32 izpod enega leta. Povprečna umrljivost v tem tednu je znašala 28,6 pro mille.

Nova telefonska postaja se otvori na c. kr. poštnem uradu v Sežani v nedeljo dne 5. t. m.

Tujci v Ljubljani. Meseca julija t. l. je došlo v Ljubljano 4297 tujcev — za 640 več kakor meseca junija in za 67 več kakor meseca julija lanskega leta.

Truplo 7-letnega dečka najdeno v morju. Potapljač Corazza, ki je v službi trdnice Faccanoni & drugi, je bil šel včeraj jutro na dno morja pred ladijedelnico, ki je imela trdnika pri sv. Andreju. Na dnu morja je pa našel truplo utopljenega dečka. Dal je takoj znamenje, da so ga potegnili iz morja. Prišedši iz morja je povedal tovarišem kaj je našel, vzel dolgo vrv in se povrnil na dno morja, kjer je z vrvo prevezal truplo malega utopljenca. Njegovi tovariši so mej tem obvestili policijo in zdravniško postajo. Ko je prišel tja policijski uradnik in za njim zdravnik z zdravniške postaje, dr. Turchetto, so potegnili utopljenčovo truplo iz morja, a zdravnik je konstatoval, da je bil v morju še le nekoliko ur. Polovica levega ušesa je bila odgriznjena ter je bil ogrizen tudi na vratu.

Pozneje so konstatovali, da je bil mali utopljenec 7-letni sin mornarja Hermenegilda Picot, imenom Konstantin. Družina Picot stane v ulici Economo št. 7. Predvčerajšnjem popoldne ob 2. uri je bila mati poslala dečka, naj nese kavo očetu, ki je v službi pri trdnici Faccanoni & drugi. No, od tistega časa ni bilo dečka domov. Očetu je prinesel kavo, a potem se ne ve kaj da je počel in kako da je ponesrečil.

Utopljenčovo truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu, kjer so zdravniški izvedenci včeraj popoldne izvršili obdukcijo.

Koledar za vreme. Danes: Dominik, spor.; Hranko; Ljubica. — Jutri: Marija sčelnica; Tisoslav; Dabrina. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne 32,5° Celsius. — Vreme: vroče.

Društvene vesti in zabave.

Odbor „Slovanskega pevskega društva“ izreka najiskrenejšo zahvalo bratskim društvom, ki so se udeležila vrtne veselice minole nedelje korporativno ali po deputaciji in sicer: „Kolo“, „Zvonimir“ in „Čašiči“ pri sv. Jakobu.

Členom „Delavskega podpornega društva“ se naznanja, da bo zbrala 3. uri popoldne ob 3. uri v ulici Stacion 11. pred „Tržaškim podpornim in bralnim društvom“, od koder odkorakajo skupno pod svojo zastavo z drugimi društvi k sv. Ivanu na slavnostni prostor.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti bo imela v torek, dne 14. t. m. svoj redni občni zbor v prostori „Konsumnega društva“ v Rojanu. Začetek ob 7. uri zvečer. Vabljeni so vsi rodoljubi IV. okraja, da se polnoštevilno udeležijo tega važnega zbora.

Poziv! Dne 12. avgusta t. l. se odkrije ob 11. uri popoldne v Postojni na glavnem trgu M. Vilharjev spomenik.

Na to narodno slavnost, katere vsopred se pravočasno v listih objavi, vabi podpisani odbor uljudno vsa narodna društva, čitalnice, telovadna društva, gasilna društva itd., da se slavnosti korporativno, če le možno z zastavami, ali vsaj po deputaciji udeležijo.

Posebni vabil odbor ne bo razpošiljal. Za slučaj, da se odzove vabilu zadostno število udeležencev, priredita se posebna vlaka iz Ljubljane in Trsta.

Da se more za udeležnike vse potrebno preskrbeti, obrača se podpisani odbor do slavnih društev s prošnjo, da nam najkasneje do 5. avgusta t. l. sporoče, ali se udeležijo slavnosti in vsaj približno s koliko člani.

V Postojni, dne 14. julija 1906.

Odbor za M. Vilharjev spomenik.

Josip Lavrenčič, predsednik.

Prostovoljno gasilno društvo v Bovcu priredi v nedeljo, dne 5. t. m. veselico z igro „Trije tički“.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Bralno in pevsko društvo Branica“ v Branici (pol. okraj Gorica).

Darovi.

Preplačali so vstopnino na veselici „Slovanskega pevskega društva“ sledeči gg.: Pekičič 1 K 50 stot., N. N. 1 K, Kamušič 1 K, Josip Rože 50 stot., Trobec 50 stot.,

Ljubiti 50 stot., gca. Karla Godina 50 stot.,
Levičar 1 K, Pregelc 20 stot., N. N. 10 st.,
„Konsumno društvo pri sv. Ivanu“ 6 K. —
Srčna hvala!

Gospodarstvo.

Deželna razstava živine v Zagrebu.

Od 1. do 30. septembra bo trajala v Za-
grebu „deželna razstava živine itd.“ V tem
času bo izhajal „Izložbeni vjestnik“, ki bo:
a) prinašal strokovne članke najboljših hrvat-
skih strokovnjakov teorije in prakse ter ob-
jektivne kritike o posrednih razstavljenih
skupinah; b) seznanjal občinstvo s tistimi
gospodarskimi procesi, po katerih se je prišlo
do razstavljenih skupin; c) v strogo strokov-
njaških člankih opozarjati na tiste gospodar-
ske procese, ki jih v sedanjih, za kmetovalce
težkih časih moramo izvesti, ako hočemo, da
nam bo gospodarstvo nudilo ono, česar treba
v pokrivanje vsakdanjih potreb. Zato bo
vestnik priporočal take namenu primerne pro-
dukte, ki se v naši domovini ne producirajo;
d) bo prinašal v podlistku dela najboljših
hrvatskih književnikov; e) bo vestnik urejen
tako, da bo služil kakor tolmač in spremlje-
valec za vso razstavo, mesto in okolico; f)
bo opozarjal na najsolidnejše domače in tuje
tvrde. Že v prvi številki prinese situacijski
načrt celokupne razstave, a v naslednjih šte-
vilkah posnetke posrednih oddelkov raz-
stave in slike nagrajenih izstavljenih stvari.

Pri „Vestniku“ bodo sodelovali najboljši
gospodarski strokovnjaki in književniki. „Iz-
ložbeni vjestnik“ si je postavil kakor cilj, da
s stvarnimi razpravami predloči, v koliko bo
letosnja razstava odgovarjala faktičnemu
stanju narodnega gospodarstva, da poda
sliko veleposredstva, srednjega in malega po-
sedstva. V ta namen obhajajo že sedaj po-
sebni gospodarski strokovnjaki Zagorje, Sla-
vonijo, Liko in Primorje, da z opisi in foto-
grafijskimi posnetki predstavijo pravo gospo-
darsko stanje teh predelov hrvatske domovine.
Ker pa je vse to spojeno z velikimi troški,
je dolžnost javnosti da podpre to velekoristno
podjetje z obilnimi naročili. Naročnina znaša
za ves mesec 4 K.

Pa tudi naš slovenski svet opozarjamo
na razstavo živine. Ker bo na tej razstavi
videti mnogo, kar mora zanimati vsakega ži-
vinoorejca in gospodarja v obče, in bo torej
prilike, da se nauči mnogo koristnega in si
razširi obzorje: naj si ogleda to razstavo
vsakdo, ki mu pripušča to sredstva in okol-
nosti.

Jadranska banka v Trstu.

Sporočivši, da se je „Jadranska banka“
odločila za drugo emisijo, oziroma za povi-
šanje delniške glavnice kakor nekako zakas-
njeno prvotno emisijo, piše „Slovenski Na-
rod“:

Ker je prav zelo želeli, da bi se tudi
pri sodanji emisiji udeležil v izdatni meri
slovenski kapital, opozarjamo svoje cenjene
čitatelje na danes inserirani poziv, in prič-
kujemo, da poleg zelo ugodnega emisijskega
kurza v prvi vrsti dosedanjih vseh Jadranske
banke privabijo pričakovano število sloven-
skih subskribentov. Prijave na nove delnice
se sprejemajo z današnjim dnem, to je 1. av-
gustom počenši do 15. avgusta t. l. Pri sub-
skripciji se ima plačati za vsako delnico 100
K kakor prvi obrok in kavcijo, ostanek pa
do 15. septembra t. l. Prijave se sprejemajo
pri družbeni blagajni v Trstu, ulica Nicolo
Machiavelli 10 ter v Ljubljani pri „Ljubljans-
ki kreditni banki“. S tem opozarjamo slavno
občinstvo na velevažni slovanski de-
narni zavod, ki mu je zago-
tovljena najlepša bodočnost,
in ki ima kakor nekako centralo v Trstu,
prvem in najvažnejšem trgovskem emporiju
avstrijske države — eminentno na-
logo, prevzeti v družbi z osta-
limi slovenskimi in hrvatskimi
bankami vodstvo in posredo-
vanje trgovine v obče, zlasti pa slo-
vanske trgovine. Vsprito tega važnega mo-
menta je torej, kakor že poudarjano, čez
vse želiti, da se tudi naš slovenski kapital
na Kranjskem, ki ima nasproti industrijskim
in zlasti bančnim povzetjem vsled znanih do-
godkov veliko in splošno nezaupljivost in ki
leži v večini naložen in preveč mrtev v mno-
goštevilnih hranilnicah in posojilnicah, enga-
žira v delnicah „Jadranske banke“. Tudi
naše posojilnice, hranilnice, naši trgovci in
naši industrijalci naj bi brez vsakih predsod-
kov vstopili v krog „Jadranske“ klientele in
prekinili svoje laške in druge zveze. To je
njih dolžnost, kakor bo tudi po drugi strani
„Jadranski banki“ v pomoč, čim večje in čim
bolj bo rastlo število slovenskih klientov in
interesentov.

Razne vesti.

Meksikanski zaliv v ognju. Parizki

„Eclair“ poroča iz Londona: Meksikanski
zaliv nudi čaroben pogled. Vsa površina vode
je pokrita s plamenom, ki zavzema 16 štirja-
skih kilometrov. Menijo, da je ogenj nastal
vsled nekega izvirka petroleja, ki se nahaja
na morskem dnu v zalivu.

O sladoledu. Sedaj po leti prodajajo
po ulicah sladolep po zelo nizki ceni, kupu-
jejo ga pa ponajveč otroci. Proti tej navadi
piše nemški list „Blätter für Volksgesund-
heitspflege“ in pravi med drugim, da je to
zdravju škodljivo, češ, da se ta sladolep pri-
reja največ v siromašnih in umazanih prostori-
h, a poleg tega da je na prodajanju samem
izložen cestnemu prahu in drugi nesnagi. Zato
je priporočati, da bi otroci za male novčiče,
ki jih dobivajo od svojih roditeljev, kupovali
raje sadje, nego da si z uličnim sladoledom
kvarijo želodec.

Brzobjavne vesti.

Srbska skupščina.

Beligrad 3. Skupščina je z 82 proti
40 glasom vsprejela pooblastilni zakon za sklep
trgovinskega provizorija, tako tudi z 81 proti
39 glasovi vladno predlogo glede dovolitve kre-
dita pol milijona frankov v svrhu, da se najde
nova pota za trgovino.

Požar v milanski razstavi.

MILAN 3. Okolu 4. ure zjutraj je na-
stal v parku v galeriji za dekorativne umet-
nosti požar. Gasilci so ogenj omejili, toda ga-
lerija je popolnoma uničena.

MILAN 3. Požar je uničil ves italijan-
ski oddelek za dekorativne umetnosti; le malo
se je rešilo od ogrskega oddelka, galerija za
arhitekturo je pogorela le deloma. Gasilci in
vojaki so delali, da bi pogasili požar. Rešeni
so bili oddelki za dekorativno umetnost: an-
gleški, japonski, turški, nizozemski, švicarski,
nemški, perzijski in kitajski.

MILAN 3. Generalno tajništvo milanske
razstave konstatuje, da ni bilo povodom po-
žara v avstrijskem oddelku razstave nikake
škoda.

MILAN 3. Škoda, ki jo je v razstavi
provzročil požar, cenijo na štiri milijone
lir.

MILAN 3. Izvrševalni odbor razstavnega
odseka je v sporazumu z županom sklenil, da
se oddelek za dekorativno umetnost takoj zo-
pet zgradi, v nadi, da bodo sodelovali vsi
razstavljalci. V nedeljo se bo vršil shod raz-
stavnega odseka.

MILAN 3. O vzroku požara krožijo
razne vesti, eni pravijo, da je ogenj nastal
vsled stika električnih kabe, drugi pa pripisu-
jejo to neprevidnosti kakega kadilca.

Štrajk.

SIBINJ 3. (Ogr. biro). Tukaj je izbru-
nil splošen štrajk.

Sultan bolan.

FRANKFORD o/M. 3. „Frankf. Zei-
tung“ poroča iz Carigrada, da je sultan že
14 dni bolan, vendar da ni njegovo stanje
nevarno.

Rudarji ubiti vsled eksplozije.

HANOVER 3. V rudniku „Maria“ se je
pripetila silna eksplozija, ki je pet rudarjev
ubila, mnogo jih pa ranila.

Agitacija proti Grkom v Bolgariji.

CARIGRAD 3. Glasom privatnih poro-
čil iz Plovdiva, se tamkaj govori, da hočejo
Bolgari dne 6. avgusta prirediti v Plovdivu
in drugod veliko gonjo proti Grkom.

Odlikovan admiral.

BEROLIN 3. Dosedanji načelnik kabi-
neta vojne mornarice, admiral baron Seuden-
Bibran je odlikovan redom črnega orla.

Rusija.

Vojaška revolucija.

PETROGRAD 3. (Petr. brz. ag.). Sinoči
so izbruhnili v Kronstadtu nemiri. Vojaki sto-
tnije za trdnjavske mine so se spuntali ter so
ubili poveljnika stotnije podpolkovnika Alek-
sandrova, njegovega pomočnika kapitana Pro-
činskega, njegovo mater, ter sestro poveljnika.
Uporniki so marširali proti bateriji „Lütke“,
kjer so vjeli poveljnika stotnije trdnjaviških
saperjev in več častnikov in jih zaprli v neko
lopo za vozeve. Saperji so se pridružili pun-
tarjem. Puntarji, med katerimi je bilo tudi več
agitatorjev v civilni obleki, so se polastili
vlak trdnjavske železnice ter se podali v fort
„Konstantin“. Vojaki, ki so bili tamkaj v
službi in so se branili pridružiti se puntarjem,
so bili vjeti, častniki pa zvezani. Posrečilo se
jim je pa odvzeti s topov vse zapore do ene.
Ko so puntarji zasedli fort, so razvili rudočo
zastavo ter ustrelili s topom. Kmalo je pri-
šlo topništvo streljati na puntarje s stroji-
nami puškami in s trdnjavskimi topovi. V za-
četku so puntarji odgovarjali na streljanje, ali
kmalo je nastala med njimi zmešnjava. En

del je poskakal v vodo, dočim je drugi del
skušal zbežati na nekem parniku. Ob 5. uri
zjutraj so se puntarji udali. Med aretovanimi
vojaki je 15 civilnih oseb. Telefonska zveza
s Petrogradom je od sinoči pretrgana. Brzo-
javke iz Kronstadta ne odpošiljajo več.

PETROGRAD 3. (Petr. brz. ag.) Postaje
Finske železnice od Petrograda do Viborga
ter vsa morska obala so zasedene od vo-
jakov.

PETROGRAD 3. (Petr. brz. ag.) V Svea-
borgu so ponehali nemiri.

KRONSTADT 3. Nad Kronstadtom je
bilo proglašeno vojno stanje. Sedem puntar-
jev od stotnije za trdnjavske mine je bilo radi
umorstva na častnikih, obsojenih na smrt.

REVAL 3. (Petr. brz. ag.) Del posadke
križarja „Pamjat Azova“, ki je ostala zvesta
in ki je dospel v revalski zaliv, je nadvladal
upornike ter prosil, naj se odpošlje na po-
moč pehota. Moštvo je izročilo oblastnjem
150 mož, ki so se udeležili upora. Upornike
so izkrcali in aretovali. S križarjem so dospeli
tudi trije častniki, ki so jih bili puntarji ujeli.
Aretovan je bil tudi neki agitator.

HELSINGFORS 3. (Biro Ritzan). V stari
Nylandski vojašnici je včeraj popoldne iz-
bruhnili upor, pri čemer se je tudi streljalo.
Krogle so deloma letele tudi na ulico. Ran-
jenci so bili odvedeni v vojaško bolnišnico.
Iz Sveaborga je dospelo semkaj sto ranjen-
cev. Voditelj upornikov Kahanski je baje s
150 možmi zbežal na parniku „Wysael“, da
se poda velikemu knezu Mihailu. V pouličnih
bojih v Helsingforsu je bilo pet oseb ubitih,
pet pa ranjenih.

KRONSTADT 3. Kontreadmiral Dekle-
mejev je, kakor poročajo listi, umrl za ra-
nami.

PETROGRAD 3. (Petr. brz. ag.) Poga-
janja glede ustopa nebirokratov v kabinet
so zastala. Grof Heyden se je podal na svoje
posestvo.

REVAL 3. (Petr. brz. ag.) Križar „Pam-
jat Azova“ je dospel včeraj ob 5. uri popo-
ludne v revalski zaliv. Prišlo je do boja med
upornimi in zvestimi četami. Ob 7. uri zvečer
se je izkrcal neki dijak in 8 mornarjev, ki so
bili aretovani. Aretovanih je bilo tudi 223
mornarjev in štirje agitatorji.

PETROGRAD 3. Carska obitelj je pre-
živela včerajšjo noč v velikem strahu in ne-
varnosti, ker se nahaja Peterhof blizu forta
Konstantina, ki so ga zasedli uporniki. Vče-
raj so govorili, da je carska obitelj zbežala,
vendar se ta govorica ni potrdila.

PETROGRAD 3. (Petrogr. brz. agent.)
Vojaška straža na ulicah in v javnih poslop-
jih, med temi na poštnih, brzobjavnih in tele-
fonskih uradih, je bila znatno ojačana. Od
sinoči razsvetlujejo po noči Nevo z reflek-
torji križarji, ki se nahajajo v baltiški ladi-
jedelnici. Tukaj zasidrane vojne ladije in
jahte so dobile ukaz, naj bodo pripravljene
na boj.

Trgovina.

Borzna poročila dne 3. avgusta.

Tržaška borza.	
Napoleoni K 19.10—19.13, angleške lire K —	—
do —, London kratak termin K 240.25—240.40	—
Francija K 95.47 ¹ / ₂ —95.70, Italija K 95.47 ¹ / ₂ —95.70	—
italijanski bankovci K —, Nemčija K	—
117.25—117.45, nemški bankovci K —	—
avstrijska ednotna renta K 99.40—99.70, ogrska	—
kronska renta K 94.65—95.95, italijanska renta K	—
—, kreditne akcije K 670.——672.—	—
državne železnice K 671.50—673.50 — Lombardi K	—
164.25—166.25 Lloydove akcije K 757—745 —	—
Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.—	—
do 493.—, Bodenkredit 1890 K 302.—310.—, Bod-	—
denkredit 1899 K 302.—310.—, Turške K 163.00	—
do 16.00 Srbske — do —	—

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.45	100.45
— srebro	100.50	100.50
Avstrijska renta v zlatu	117.85	117.80
— v kronah 4 ¹ / ₂	99.60	99.60
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	89.60	89.60
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	113.—	129.90
— kronah 4 ¹ / ₂ %	94.75	94.80
— 3 ¹ / ₂ %	84.70	84.70
Akcije nacionalske banke	1744.—	1756.—
Kreditne akcije	667.50	670.—
240.12/240.12/2	240.12/2	240.12/2
100 državnih marc	117.30	117.2 ¹ / ₂
20 frankov	23.46	23.46
20 frankov	13.12	13.09 ¹ / ₂
10 ital. lir	95.45	95.45
Cesarski cesar	11.61	11.30

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 97.42,
italijanska renta 102.30, španska exterior 95.75,
akcije otomanske banke 64¹/₂ — Menjice na London
251.50.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice
— Lombardi 176.—, unificirana turška renta 96.70
avstrijska zlata renta 100.50, ogrska 4¹/₂% zlata renta
94.75, Landerbank 467.—, turške srečke 147.25, pa-
riška banka 15.13, italijanske meridijske akcije
8.27, akcije Rio Tinto 16.62 Vzdružana.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 87¹/₂%,
srebro 29¹/₂%, Lombardi 7.—, španska renta 94¹/₂%, ita-
lijanska renta 101¹/₂%, tržni diskont 3¹/₂%, menjice na
Dunaju —, Mirna.

Tržna poročila 3. avgusta.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.76 do
K 14.79, rž za okt. K 12.40 do 12.42, oves za okt.
od K 12.60 do 12.62, koruza za avgust 12.62 do 12.54
Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje,
tendence mirna. — Prodaja: 15.000 met. stot.,
za 5 stotink nižje; druga žita nespremenjeno. Vre-
me: vroče.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good
average za september 39¹/₂%, za december 40¹/₂%, za
marec 40¹/₂%, za maj 41¹/₂%. Trdno. — Kava Rio na-
važna loco 40—42 navažna realna 43—44 navažna
dobra 45—46.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za avgust
17.60, za september 17.65, za oktober 17.65, za
november 17.55, za dec. 17.65, za januar 17.70. —
Mirno. — Vreme: oblačno.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bo-
doče dobave. Stalno, nespremenjeno, za 10 stotink
nižje. — Prodaja: 14.000 vreč.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average
za tekoči mesec 49.50, za sept. 49.75. Stalno.

London. Sladkor iz repe surov 8¹/₂%, 8¹/₂%,
Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.75, za avgust
15.75, za sept.-okt. 16.—, za sept.-dec. 16.15 (mirno).
— Pšenica za tekoči mesec 24.30, za avgust 22.90, za
sept.-okt. 22.45, za september-dec. 22.40 (stalno).
— Moka za tekoči mesec 30.50, za avgust 30.65, za
sept.-okt. 30.15, za september-dec. 29.90 (mirno).
— Repično olje za tekoči mesec 65.—, za avgust 65.25,
za sept.-dec. 67¹/₂%, za januar-april 66¹/₂%, (mirno).
— Spirit za tekoči mesec 44¹/₂%, za avgust 46.25, za
sept.-dec. 41.75, za januar-april 40.50 (stalno).
— Sladkor surov 88¹/₂ usov nov 22¹/₂—22¹/₂%, (mirno).
bel za tekoči mesec 25¹/₂%, za avgust 25¹/₂%, za okt.-
januar 26¹/₂%, za januar-april 27¹/₂%, (mirno), rafin-
niran 56.50—57.— Vreme: vroče.

†
Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom
prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš
ljubljeni brat, oziroma nečak

Josip Mezgec

učitelj

po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi
za umirajoče, v cvetoči dobi 19 let, mirno v Go-
spodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 3.
uri pop. iz mestne bolnišnice na pokopališče pri
sv. Ani.

TRST, 4. avgusta 1906.

Albina Mezgec, Jakob in Josipina Štranj,
sestra, stric in teta.

Ivan in Ivana Mezgec,
svak in svakinja.

Ne čitaj
samo, ampak, pre-
pričaj se, da nihče
ne more tekmovati
z narodno
zalogo olja
IVAN MILLONIG

TRST, Piazza Barriera št. 3, TRST
FILLIALKO
Campo S. Giacomo št. 16.

Prodaja in raz-
pošiljanje na de-
belo in na drobno.

Ceniki na razpolago.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
in razprodaja na debelo in drobno.
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.
Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kof. Centrali)
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertar-
italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Bar-
gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum,
sonjak, razna žganja ter posebni pristni tropicovski,
slivovec in brinjevec. — Izdelki 1. vrste, 1. ali iz
dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Raz-
pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in
franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Tovarna pohlétna

Aleksander Levi Minzi

ulica Tosa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (Selsko poslopje).

Ogne, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakršne dela tudi po
nemogočnosti posrednih načinov.

Imenovani cenik brezplačno in banko

Najboljša reklama za trgovce,
obrtnike, rekodelce in zasebnike sploh,
se „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Odhajanje in prihajanje vlakov

Čedeh e postaje južne železnice v Trstu*)

5.35 predp.	B via Cervinjan v Benetke, Rim, Milan Videm, Pontebo, Čedad
6.25 "	O do Gorice, preko Nabrežine, se zvezo na Ajdovščino.
7.55 "	B na Dunaj, Reko, Budimpešto, Zagreb.
8.25 "	B v Kormin, Videm, Milan, Rim.
8.55 "	O v " Benetke, zveza na Cervinjan.
9.55 "	O na Dunaj, Budimpešto, Zagreb.
11.50 "	O preko Cervinjana v Videm, Čedad, Benetke, Milan, Ala.
1. — popol.	O v Kormin in via Cervinjan v Videm in Benetke.
4.25 "	O v Italijo preko Kormina, zveza na Ajdovščino.
5.30 "	B via Cervinjan v Benetke, Milan, Rim in Videm.
6. — "	O na Dunaj, Reko in Budimpešto.
6.35 "	B na Dunaj, Ostende, Reko.
8.30 "	B na Dunaj, Budimpešto, Reko.
9.05 "	B do Kormina se zvezo Cervinjan.
11.30 "	O na Dunaj, Budimpešto.

Prihod na postajo južne železnice v Trstu.

6.30 predp.	O z Dunaja, Ostende in Londona.
7.20 "	B z Dunaja, Zagreb in Budimpešto.
7.40 "	O iz Kormina preko Bivla.
9. — "	B z Dunaja, Budimpešto, Zagreb, Reke.
10.25 "	O z Dunaja in Reke
10.38 "	B iz Italije preko Cervinjana.
11.28 "	O iz Italije preko Kormina zveza z Ajdovščino.
4.15 popol.	O iz Kormina in Cervinjana pr. Nabrežine, zveza z Ajdovščino.
5.35 "	B z Dunaja, Zagreb in Budimpešto.
7.15 "	O iz Italije via Cervinjan.
7.40 "	B iz Italije preko Kormina, Nabrežine, zveza z Ajdovščino.
8.35 "	B z Italije preko Kormina, zveza z Ajdovščino pr. Nabrežine
8.55 "	B z Dunaja, Budimpešto in Reke.
10.45 "	B iz Italije, preko Cervinjana, zveza z Vidmom in O iz Kormina.

*) Opazka B — brzobah. O — običajni vlak

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mestotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismo naroči kak „MALI OGLAS“, naj plača denar v naprej, ker drugače ne bo njegov glas objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelu „MALI OGLASOV“ in vsako liko preračuni, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDELEK“ „Edinosti“.

Na vprašanja potom pismom bo dalj „INSERATNI ODDELEK“ informacije edino le, če bo pismu priložena znak za odgovor

Javni ples v Povirju pri Gregorju Perhauc bo dne 5. avgusta. Svirala bo nabrežinska godba. 821

Gostilna „Alla Costanza“ Via Nuova št. 18. Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraljki teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič

Mala družina obstoječa iz treh oseb, išče malo stanovanje z vrtom, vode, sko mogoče plin v ulicah Fabio Severo, Romagnu, Commerciale, ali v Skokljiki blizu mesta. Podpisati bi se pogodba za več let in vzel bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pismene ali ustne prejme „Inseratni oddelek Edinosti“ pod „Mala družina“. 888

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravilo kakoršne si bode ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Kislo zelje repa s Kranjske, je v vseh letnih dobah v zalogi Josipa Dolžič, ulica Sorgente 7, telefon 1405. (227)

Novi modni salon (Corso št. 13, I. n.) Zaloga klobukov za gospe. Pariški in dunajski uzorci, po najzmernejih cenah. 455

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furiansko in brisko. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za čeltnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Stanovanja v najem via Torricelli 4 podstrešje soba in kuhinja Kron 164/80; soba z ognjiščem K 135/96; via Torrente 40, prvo nadstropje: soba in kuhinja K 319/60; drugo nadstropje: 3 sobe in kuhinja K 597/40; podstrešje, soba in kuhinja K 247/20. — Obrniti se je ulica Campanile 12, Petijerč. 825

Mali dvorec v Skokljiki je na prodaj. Dvorec ima v pritličju: 1 sobo, kuhinjo, rušnico; v I. nadstropju: 2 sobi in kuhinja; v II. nadst. tudi 2 sobi in kuhinja, vse urejeno na novo, elegantno. Okoli dvorca je zemljišče (vrt z vodnjakom). Radi preselitve se dvorec prodaja za nizko ceno. 550

Družina Jamšek na Opčinah, obstoječa iz dveh oseb, sprejme takoj v službo delo izurjeno v kuhanju in vseh hišnih delih. (847)

Pianist star, jako zmogel, se ponuja društvom in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za nakov je prašati pri „Inseratnem uradu Edinosti“ (700)

Nova prodajalnica klobukov David Osmo v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene. 700

FILIP IVANIŠEVIĆ
zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Torre bianca 11 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostine „All'Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica Zudecche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste.

Alla città di Trieste
ulica Torrente TRST

prodajalnica izgotovljenih oblek

z lastno krojačnico.

Priporoča se cenjenim odjemalcem radi konkurenčnih cen in radi točno izvršenega dela izkušenega krojača.

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga
Mateja Kocjan

ulica Piccardi voga ulica Petronio.

Izber svinjine, siru, moke, riža, sočivja, kave, sladkorja, olja, kisa, mila sveč; vse blago prve vrste po cenah, da ni bati tekmovalja.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo
zalogo dalmatinskega vina

nahajajočo se

v ulici Torre bianca št. 45

in gostilne

ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71
v katerih toči dalmatinska vina najbolje vrste

Ante Dvornik

trgovec z vinom.

Grand hotel „Union“ v Ljubljani.

Komfort prve vrste.

Nad 100 sob.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in streli po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

CORSO šte. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Authorised School of Languages

učni moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačna pojasnila daje avtorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

P. T.

Naznanja se častitim odjemalcem in P. T. občinstvu, da zaloga obleke ulica Arcata šte. 1 odpre

Novo tržaško krojačnico

(Nuova Sartoria Triestina)

za izvršitev naročene obleke po meri v ulici Torrente št. 40, I. nadstropje, pod ravateljstvom občezanega krojaškega mojstra gos. O. MARCOLINI. — Toliko zaloga, kakor tudi krojačnica bodo preskrbljene v veliki meri z domačimi in inozemskimi izdelki. — Zaloga ima pripravljenih na izbero veliko število oblek, toliko za možke, kolikor za otroke, po najnižjih in konkurenčnih cenah.

VIKTOR PISKUR.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 930.

Vrhed po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi od zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje svobod. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadržalnikom in slar na uknjižbo po 5%, na mesecje po 6%, na

stavbo po 5%.

Uredno ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmodernejše urejeno varnostno orodje za shranje vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilniški račun št. 604.

DROGERIJA Josip Zigon

Izbor drog, barv, špičev, požost, parfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa tamarindo, malinovca itd. itd.

Tovarna cementnih plošč

ARISTIDE GUALCO

TRST, ulica S. Servolo 2.

Velika zaloga dobro vlezanih cementnih plošč vseh velikostij vrst in barv.

Tovarna in zaloga cementnih cevij

Blago trpežno. — Brezkonkurenčne cene.

Na željo se stavijo v delo plošče solidno in po cen od izurjenih lastnih delavcev.

Oglase, poslana, omenitice, zahvale, male oglase in v obče kakoršne koli vrste oglasov sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“

M. GÁL

TRST GORICA

Corso 4 Corso Verdi 45

KIRURGIČNI INSTRUMENTI, ORTOPEDIČNE PRIPRAVE, UMETNE ROKE IN NOGE, KILNI PASOVI, ŽIVOTNI IN TREBUŠNI PASOVI, SOSPENZORI, BERGLJE, ORTOPEDIČNI MODERCI, MODERCI ZA RAVNO DRŽANJE, NARAMNICE, TEOVADE PRIPRAVE, TOPLOMERI ZA MRZLICO.

Cene, da se ni bati tekmovalja.

Carlo Vitez

Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenalu

AUTORIZOVANA

mehanična delalnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službene osebe; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. naj se posluži **MALI OGLASOV** „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravi v dosegu namena.

V Kobjlju pri Štanjelu

priporoča se slavnemu občinstvu iz Trsta in okolice dobro urejeno 10 minut od kolodvora oddaljeno

gostilno „pri Mahničju“

Toči izvrsten kraljki teran, belo vipavsko, pikulit in Dreherjevo pivko. Kuhinja vedno preskrbljena s svežimi in mrzlimi jedili.

Filip Mahnič

posesnik in gostilničar.

Ivanka Doreghini

TRST. - Ul. Madonnina št. 8.

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktura, ur, slik, zrcel in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

GORISKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospodka ulica hšt. 7., II. nadst.

v lastni hiši.

34

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo

v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpo-

vedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek

plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbo po 1/2% na

varščino ali zastavo in na menice po 6%

Glavni deleži koncem leta 5 1/2%.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov

1781 z deleži K = 113.381. — Hranilne

vloge 1.554.089/13. — Posojila 1.570.810/29.

Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne

več). — Rezervni zalog 75.101/14.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon šte. 79.

Francesco Slovinsky

železnina

TRST — ulica Torrente 45 — TRST

Izbera železnine za stavbinsko uporabo.

SPECIALITETA:

Iedenice lastnega izdelka, štedilne

ognjišča in železne peči.

Zaloga

Izvozno-marčne (Export-Märzen)

in vlezane (Lager)

pivo

v sodčkah in v boteljkah, kakor tudi

= kvasa =

iz tovarne Bratov Reininghaus

Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.